

Folkekirkenes Tværkulturelle Samarbejde i Odense

ved Kresten Drejergaard, biskop over Fyens Stift

I år kan vi i Odense markere 10-året for oprettelsen af det i overskriften nævnte projekt, som fra begyndelsen blev støttet af 27 af Odense Kommunes 36 sogne og kirkedistrikter. Antallet af deltagende sogne er siden reduceret til 22, men det er stadig en pænt stykke over halvdelen af kommunens sogne, hvoraf nogle er deciderede landsogne, som til daglig ikke mærker meget til indvandringen.

Det var en vanskelig begyndelse. Inden samarbejdsaftalen i 1999 blev godkendt i kirkeministeriet, havde en arbejdsgruppe ledet af cand. theol. Lars Nielsen undersøgt forudsætningerne og var i den forbindelse nået frem til, at ca. 6% af Odenses befolkning svarende til ca. 12.000 mennesker var indvandrere af ikke-nordisk oprindelse. Heraf havde rundt regnet 2/3 en muslimsk baggrund og 1/3 en kristen baggrund.

Set fra mit synspunkt var den oprindelige målgruppe for projektet den muslimske befolkningsdel, hvor jeg havde fået flere bekendte blandt andet efter et besøg i bydelen Vollsmose. Jeg havde hos de muslimske indvandrere mødt et ønske om, at man gerne ville vide noget mere om, hvad danskerne tror på. Man ville kort sagt gerne vide noget om kristendommen, fordi man havde bemærket, at kristendommen trods al sekularisering spiller en rolle for den danske befolkning. Hvem er nærmere til at fortælle om det end kirken? Det gik op for mig, at kirken også er den eneste til det – eller kirkerne, for der er jo også frikirkerne, som på et meget tidligere tidspunkt end folkekirken har set dette behov. Når indvandrere kommer til Danmark, bliver de af staten informeret om alle statens "væsener", sygehusvæsen, skolevæsen, pengevæsen, skattevæsen, klagevæsen og meget andet. Men "kirkevæsenet" er der ingen, der informerer om og det til trods for, at den danske folkekirke egentlig er et "væsen" på lige fod med alle de andre og endda er bestemmende for landets religiøse identitet. Der var med andre ord en helt klar informationsopgave, som ingen i virkeligheden tog sig af.

Samtidig blev det mere og mere tydeligt, at en stor del af den 1/3, der er kommet til landet med en kristen baggrund, ikke rigtig havde nogen steder at gå hen for at få opfyldt deres gudstjenstlige behov. Igen blev det tydeligt, at frikirkerne hurtigere end folkekirken kendte deres besøgstid. Når jeg om søndagen kom hjem fra gudstjeneste et eller andet sted i stiftet, kunne jeg se en flok indvandrere forsamlede ved Baptistsamfundets kirke, som ligger i mit nabolag. Men der var ingen ved domkirken. Det skyldtes måske også, at Odense Kommune havde opstillet en meget smuk, nøgen kvindefigur lige uden for kirken. Den er lavet af kunstneren Kaj Nielsen og er dermed et ædelt udtryk for fynsk kunst. Men især muslimerne følte sig stødt over dette tankevækkende kunstværk, som stod lige foran helligdommen. Det har vi fået lavet om på. Kommunen har fjernet figuren, og selv er vi begyndt at lave gudstjenester for indvandrere i domkirken. Der er 1-2 gudstjenester om måneden, og de er blandt byens bedre besøgte gudstjenester. Efter gudstjenesten er der normalt fællesspisning med eksotiske retter på bordet. De bliver bragt til af familierne. Jeg har indimellem deltaget selv og følt mig meget velkommen.

I Odense er der faktisk flere migrantmenigheder. Vietnameserne kommer i den katolske kirke, andre kommer i frikirkerne; og en serbisk menighed, som jeg også et par gange har været til gudstjeneste hos, har indtil sidste år lånt en af folkekirkens kirker. Endelig er der den store brogede flok af ortodokse, katolikker og andre kristne af mellemøstlig oprindelse, som sætter pris på de gudstjenester, som det tværkulturelle samarbejde holder i domkirken.

Efter min opfattelse har folkekirken på dette felt været alt for langsom i optrækket. Det skyldes selvfølgelig frygten for at involvere folkekirken i den ømfindtlige debat om flygtninge og indvandrere med det til følge, at folkekirken godt støttet af Dansk Folkeparti er kommet til at tage sig ud som en hjemstavnsforening. Det er ikke godt! Netop med den status, som folkekirken har i Grundloven, hvor den i konsekvens af § 4 og § 6 må defineres som en statskirke undergivet demokratiets vilkår, har folkekirken en særlig forpligtelse til på statens vegne at agere på det kirkelige område i forhold til de mennesker, som staten lukker ind i landet. Folkekirken skal på én gang kunne tage vare på de kristne, som kommer til landet uden at finde noget relevant kirkesamfund at gå til gudstjeneste hos; og den skal kunne imødekomme de muslimer, som kommer til landet og har en ærlig vilje til at sætte sig ind i landets kristeligt betingede tankegang, uden at de dermed skal tvinges til at blive kristne. Om man så vil kalde det information eller mission, synes jeg, man skal være ligeglad med. Under alle omstændigheder bidrager det til en integration.

Selv kan vi jo tillade os at tænke med Grundtvig "om kristne ej de er i dag, de bliver det i morgen".